

Forslag

til

Lov om ændring af lov om beregning af et reguleringspristal.

Fremsat den 14. december 1966 af økonomiministeren.

§ 1.

I lov nr. 83 af 16. marts 1963 om beregning af et reguleringspristal, som ændret ved § 14, stk. 2, i lov nr. 196 af 8. juni 1966, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, § 2, stk. 2 og 4, § 3, stk. 1 og § 5, stk. 1, ændres „det statistiske departement“ til: „Danmarks Statistik“.

2. I § 1, stk. 1, ændres „og husleje af boliger“ til: „og om boligudgifter“.

3. I § 1 indsættes efter stk. 1 som *nyt stykke*: „Stk. 2. Reguleringspristallet beregnes fire gange om året som et gennemsnit af et månedsprisindeks for månederne november, december og januar og for hver af de følgende perioder på tre måneder. For varer, hvis priser efter Danmarks Statistiks skøn er underkastet væsentlige svingninger af sæsonmæssig karakter, beregnes månedsprisindekset på grundlag af sæsonudjævnedes priser.“

4. § 2, stk. 1, affattes således:

„Danmarks Statistik indhenter oplysninger om detailpriserne for at udvalg af varer og tjenesteydelser i perioden fra den 15. til den 21. i hver måned. Såfremt påskehelligdagene falder helt eller delvis inden for perioden 15.-21. marts eller 15.-21. april, indhentes prisoplysningerne inden for et

Danmarks Statistik j. nr. 3310-2.13-137-1966.

tidsinterval på 7 dage umiddelbart før eller efter påskehelligdagene. Er visse varer underkastet væsentlige svingninger af sæsonmæssige eller andre årsager, kan der indhentes oplysninger også i andre tidsrum.“

5. I § 2, stk. 2, ændres „senest den 12. i de nævnte måneder“ til: senest den 26. i den pågældende måned“, og stk. 3 udgår.

6. § 4 affattes således:

„§ 4. Boligudgifter indregnes i reguleringspristallet på grundlag af oplysninger indhentet fra et udvalg af lejere og/eller ejere af boliger.“

7. I § 5 ophæves stk. 2 og i stedet indsættes:

„Stk. 2. Den, der undlader rettidigt at meddele de oplysninger, der omtales i stk. 1, eller forsætligt eller ved grov uagtsomhed afgiver urigtige oplysninger, straffes med bøde.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.“

8. § 6, stk. 1, affattes således:

„Beregningen af reguleringspristallet skal være tilendebragt senest ved udgangen af måneden efter de perioder på tre måneder, der nævnes i § 1, stk. 2.“

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. februar 1967.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Særlig af to grunde må en ændring af loven om beregning af et reguleringspristal anses for påkrævet.

For det første har — som også påpeget af Antiinflationstudvalget — mere tilfældige og forbigående prisstigninger på enkelte varer flere gange via pristalsreguleringen varigt omsat sig i et højere omkostnings- og prisniveau. Dette har navnlig været tilfældet for så vidt angår priserne på kartofler og grøntsager, der i juli måned, når materialet til beregning af julipristallet er blevet indsamlet, har vist betydelige men kortvarige udsving.

Økonomiministeren har derfor i skrivelse af 14. juni 1966 anmodet Det statistiske Departement om at tage dette spørgsmål op og lade det drøfte i pristalsnævnet med henblik på at finde en ordning, der begrænser den indflydelse, tilfældige og kortvarige prisudsving har på reguleringspristallet.

Ifølge den gældende lov om beregning af et reguleringspristal skal dette beregnes på grundlag af oplysninger om priser for varer og tjenester, der indhentes i en enkelt uge hvert kvartal.

Efter at pristalsnævnet har overvejet forskellige metoder til løsning af det i skrivelsen nævnte problem foreslås det, at der udarbejdes prisindeks hver måned, og at reguleringspristallet baseres på et gennemsnit af tre på hinanden følgende månedsprisindeks.

Medens prisoplysninger til brug for beregning af reguleringspristallet hidtil er blevet indsamlet fra i alt 200 kommuner, er det hensigten fremover at begrænse indsamlingen til ca. 70 kommuner. Dette vil være statistisk forsvarligt og vil bevirke, at overgangen til beregningen af månedlige prisindeks vil kunne foretages uden væsentlige omkostningsforøgelse.

For det andet har følgende punkt i de „Hovedlinjer til en løsning af boligproblemerne“, hvori de boligpolitiske aftaler af 18. januar 1966 blev nedfældet, gjort en ændring af loven påkrævet:

„Huslejerereguleringerne indregnes i pristallet på en sådan måde, at pristallet udviser den faktiske gennemsnitlige stigning i boligudgiften. Den huslejestigning, der indgår i pristallet, bliver således den af lejerne afholdte udgift“.

Til brug for beregningen af boligposten i reguleringspristallet indhenter Danmarks Statistik oplysninger om huslejen i et repræsentativt udsnit af lejligheder. Huslejen, der regnes med, er i overensstemmelse med de principper, efter hvilke reguleringspristallet beregnes, ikke nedbragt med de even-

tuelle huslejetilskud, lejlighedsbeboeren måtte få. En opfyldelse af den citerede bestemmelse fra boligforliget medfører imidlertid, at der, ved beregningen af huslejeudviklingen efter 1. april 1967 skal ske fradrag for de tilskud, som lejerne vil modtage efter den sociale boligsikringsordning.

Med henblik på at sikre at der ved beregningen af boligudgiften indgår et nogenlunde repræsentativt udsnit af lejere, der opnår tilskud efter den sociale boligsikringsordning, vil det være nødvendigt at forsøge antallet af lejligheder, for hvilke lejen undersøges med henblik på beregningen af boligposten. Merudgifterne hertil kan anslås at ville andrage 15.000-20.000 kr. om året.

I bilaget er i venstre spalte anført lov nr. 83 af 16. marts 1963 om beregning af et reguleringspristal, som ændret ved lov nr. 196 af 8. juni 1966 om Danmarks Statistik. I højre spalte er anført loven med de ændringer, der følger af nærværende lovforslag.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 1.

Efter vedtagelsen af lov nr. 196 af 8. juni 1966 om Danmarks Statistik er det fundet rigtigst, at den nye institutions betegnelse indarbejdes i pristalsloven.

Til nr. 2.

For at gøre det klart, at det er boligtagerens udgift til bolig, d. v. s. leje med fradrag af tilskud, der indgår i pristalsberegningen, foreslås udtrykket „husleje af boliger“ erstattet med udtrykket „boligudgifter“.

Til nr. 3.

Bestemmelserne i lovens § 1 indeholder hovedretningslinjerne for beregningen af reguleringspristallet. Med henblik på i så høj grad som muligt at begrænse tilfældige og kortvarige prisudsvingsindflydelse foreslås det, at reguleringspristallet beregnes som et gennemsnit af 3 månedsindeks (november december, januar og hver af de følgende 3 måneders perioder). Bestemmelsen om sæsonudjævning i den gældende lovs § 2, stk. 3, foreslås af systematiske grunde indarbejdet i § 1, stk. 2.

Til nr. 4.

Bestemmelserne i lovens § 2 vedrører indsamlingen af prisoplysninger. Denne skal ske i hver måned i perioden fra den 15. til den 21. Da det i § 1, stk. 2,

er fastsat, at f. eks. januarpristallet skal beregnes som et gennemsnit af november-, december- og januarindeksene, vil januarreguleringspristallet fremover gennemsnitlig reflektere prissituationen midt i december måned, mod nu prissituationen i begyndelsen af januar måned, d. v. s. 14 dage tidligere. Denne ændring foreslås gennemført med henblik på at muliggøre, at reguleringspristallet kan beregnes og offentliggøres på sådanne tidspunkter, at de hidtidige lønreguleringspristallet i det store og hele skulle kunne bevares.

Det foreslås, at der for varer, hvis priser er udsat for særlig stærke svingninger, skal kunne indhentes oplysninger hyppigere end én gang om måneden. Der tænkes på sådanne varer som kartofler og grøntsager, hvor der især i sommersæsonen kan finde stærke, men kortvarige prisændringer sted.

Til nr. 5.

Ændringen af § 2, stk. 2 er en følge af den ved stk. 1 skete ændring af prisindsamlingsperioden.

Stk. 3 er som ovenfor nævnt af systematiske grunde flyttet til § 1.

Til nr. 6.

Der henvises til bemærkningerne til nr. 2.

Til nr. 7.

I henhold til lov nr. 196 af 8. juni 1966 om Danmarks Statistik er den hidtidige § 5, stk. 2, ophævet. Ved de foreslåede ændringer af § 5 søges bestemmelserne i loven tilpasset bestemmelserne i lov om Danmarks Statistik.

Til nr. 8.

Ændringen skyldes den ændring, der er sket i tidsterminerne for beregningen af reguleringspristallet.

Til § 2.

Ikrafttrædelsesdagen er fastsat ud fra ønsket om, at reguleringspristallet for april kan beregnes på det nye grundlag.

Bilag.

Lov om beregning af et reguleringspristal.

Som ændret ved § 14, stk. 2 i lov nr. 196 af 8. juni 1966.

§ 1. På grundlag af oplysninger om detailpriser på varer og tjenesteydelser og husleje af boliger beregner det statistiske departement et prisindeks, betegnet reguleringspristallet, der har januar 1963 = 100.

Stk. 2. Reguleringspristallet anvendes ved pristalsreguleringer, hvor sådanne er fastsat ved lov.

§ 2. Det statistiske departement indhenter til dette formål oplysninger om detailpriserne for et udvalg af varer og tjenesteydelser i den første uge af månederne januar, april, juli og oktober.

Stk. 2. For nærmere af det statistiske departement angivne varer, herunder almindelige fødevarer, tilvejebringes prisoplysninger fra et udvalg af kommuner, hvis kommunalbestyrelser tilvejebringer de nødvendige oplysninger ved henvendelse til handlende m. m. Kommunalbestyrelserne er pligtige at afgive de ønskede oplysninger senest den 12. i de nævnte måneder. De i øvrigt fornødne oplysninger om detailpriser på varer og tjenesteydelser tilvejebringes af det statistiske departement ved henvendelse til handlende m. m.

Stk. 3. For varer, hvis priser efter det statistiske departements skøn er underkastet væsentlige svingninger af sæson-

Som foreslået ændret pr. 1. februar 1967.

§ 1. På grundlag af oplysninger om detailpriser på varer og tjenesteydelser og om boligudgifter beregner Danmarks Statistik et prisindeks, betegnet reguleringspristallet, der har januar 1963 = 100.

Stk. 2. Reguleringspristallet beregnes fire gange om året som et gennemsnit af et månedsprisindeks for månederne november, december og januar og for hver af de følgende perioder på tre måneder. For varer, hvis priser efter Danmarks Statistiks skøn er underkastet væsentlige svingninger af sæsonmæssig karakter, beregnes månedsprisindekset på grundlag af sæsonudjævnedes priser.

Stk. 3. Reguleringspristallet anvendes ved pristalsreguleringer, hvor sådanne er fastsat ved lov.

§ 2. Danmarks Statistik indhenter oplysninger om detailpriserne for et udvalg af varer og tjenesteydelser i perioden fra den 15. til den 21. i hver måned. Såfremt påskehelligdagene falder helt eller delvis inden for perioden 15.-21. marts eller 15.-21. april, indhentes prisoplysningerne inden for et tidsinterval på 7 dage umiddelbart før eller efter påskehelligdagene. Er visse varer underkastet væsentlige svingninger af sæsonmæssige eller andre årsager, kan der indhentes oplysninger også i andre tidsrum.

Stk. 2. For nærmere af Danmarks Statistik angivne varer, herunder almindelige fødevarer, tilvejebringes prisoplysninger fra et udvalg af kommuner, hvis kommunalbestyrelser tilvejebringer de nødvendige oplysninger ved henvendelse til handlende m. m. Kommunalbestyrelserne er pligtige at afgive de ønskede oplysninger senest den 26. i den pågældende måned. De i øvrigt

Gældende lov.

mæssig karakter, anvendes sæsonudjævnedede priser.

Stk. 4. De fra kommunerne indhentede prisoplysninger offentliggøres af det statistiske departement.

§ 3. I de priser, der indgår i reguleringspristallet, foretager det statistiske departement så vidt muligt fradrag for de skatter (herunder afgifter), som i henhold til den på det pågældende tidspunkt gældende lovgivning erlægges ved fremstilling, salg eller brug her i landet af de pågældende varer og tjenesteydelser. Såfremt skatten erlægges på grundlag af værdien ved salg fra fremstillings-, indførsels- eller mellemhandelsvirksomheder, kan fradraget ansættes i detailprisen efter de regler, der ifølge den pågældende lov eller i henhold til denne finder anvendelse ved beregningen af skatten, hvor skatten erlægges af en virksomhed, der sælger direkte til forbruger. Endvidere foretages så vidt muligt fradrag for told i priserne for vin, kaffe og te.

Stk. 2. Såfremt der af det offentlige ydes tilskud til en almindelig nedsættelse, af prisen på en vare eller tjenesteydelse, der indgår i reguleringspristallet, og tilskud ydes eller kan beregnes med et beløb pr. enhed af varen, tillægges dette beløb ved prisberegningen.

Stk. 3. For de ved lov fastsatte hjemmemarkedsafgifter på landbrugsvarer foretages ikke fradrag i medfør af stk. 1.

§ 4. Husleje indregnes i reguleringspristallet på grundlag af oplysninger indhentet fra et udvalg af lejere af beboelseslejligheder eller ejere af udlejningsejendomme.

§ 5. Enhver, der i henhold til bestemmelserne i § 2, stk. 2, afkræves oplysninger om detailpriser for varer m. v., er pligtig at afgive disse oplysninger. I tilfælde, hvor oplysninger begæres afgivet skriftligt, skal dette ske inden den af kommunalbestyrelsen, henholdsvis det statistiske departement, fastsatte tidsfrist.

Stk. 2. Den, der ikke afgiver de af kommunalbestyrelsen eller det statistiske de-

Forslaget.

fornødne oplysninger om detailpriser på varer og tjenesteydelser tilvejebringes af Danmarks Statistik ved henvendelse til handlende m. m.

Stk. 3. De fra kommunerne indhentede prisoplysninger offentliggøres af Danmarks Statistik.

§ 3. I de priser, der indgår i reguleringspristallet, foretager Danmarks Statistik så vidt muligt fradrag for de skatter (herunder afgifter), som i henhold til den på det pågældende tidspunkt gældende lovgivning erlægges ved fremstilling, salg eller brug her i landet af de pågældende varer og tjenesteydelser. Såfremt skatten erlægges på grundlag af værdien ved salg fra fremstillings-, indførsels- eller mellemhandelsvirksomheder, kan fradraget ansættes i detailprisen efter de regler, der ifølge den pågældende lov eller i henhold til denne finder anvendelse ved beregningen af skatten, hvor skatten erlægges af en virksomhed, der sælger direkte til forbruger. Endvidere foretages så vidt muligt fradrag for told i priserne for vin, kaffe og te.

Stk. 2. Såfremt der af det offentlige ydes tilskud til en almindelig nedsættelse af prisen på en vare eller tjenesteydelse, der indgår i reguleringspristallet, og tilskud ydes eller kan beregnes med et beløb pr. enhed af varen, tillægges dette beløb ved prisberegningen.

Stk. 3. For de ved lov fastsatte hjemmemarkedsafgifter på landbrugsvarer foretages ikke fradrag i medfør af stk. 1.

§ 4. Boligudgifter indregnes i reguleringspristallet på grundlag af oplysninger indhentet fra et udvalg af lejere og/eller ejere af boliger.

§ 5. Enhver, der i henhold til bestemmelserne i § 2, stk. 2, afkræves oplysninger om detailpriser for varer m. v., er pligtig at afgive disse oplysninger. I tilfælde, hvor oplysninger begæres afgivet skriftligt, skal dette ske inden den af kommunalbestyrelsen, henholdsvis Danmarks Statistik, fastsatte tidsfrist.

Stk. 2. Den, der undlader rettidigt at meddele de oplysninger, der omtales i stk. 1,

Gældende lov.

partement i henhold til denne lov begærede oplysninger, straffes med bøde.

§ 6. Beregningen af reguleringspristallet skal være tilendebragt senest den 20. i måneden efter indsamlingen af prisoplysningerne.

Stk. 2. Reguleringspristallet afrundes til nærmeste hele tal.

§ 7. Denne lov træder i kraft den 1. april 1963.

Stk. 2. Samtidig bortfalder bestemmelsen i § 3 i lov nr. 162 om ændring i lov om afgift af spiritus, vin og øl af 14. juni 1957 og i § 85 i lov nr. 154 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd af 7. juni 1958, som ændret ved lov nr. 147 om ændring i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd af 20. maj 1961.

§ 8. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Forslaget.

eller forsætligt eller ved grov uagtsomhed afgiver urigtige oplysninger, straffes med bøde.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 6. Beregningen af reguleringspristallet skal være tilendebragt senest ved udgangen af måneden efter de perioder på tre måneder, der nævnes i § 1, stk. 2.

Stk. 2. Reguleringspristallet afrundes til nærmeste hele tal.

§ 7. Denne lov træder i kraft den 1. februar 1967.

§ 8. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland.